

קרבי

שלושה עשר שופרות פ"ו שקלים העדה יח.

מסורת הש"ס

(א) יומא לב, ב) מנחות לא, ב) שם
 נט (ד) שם כט, א) עינן מנחות
 ח' ו' הירושלמי יומא פ"ד הלכה ד' ומדרש
 חותם פ' עירובין שם כספ, (ו) יומא
 נה ב' תמורה כג, ב) (ז) מנחות קד א' קו
 כ' תמורה כג, ב) מנחות ק' א'
 ט) וזבחי קד א' (תמורה כג ב', א') ע"י
 יומא נה, א) (ד) ע"י עירובין לב, א'
 ט) מהק, ט) לפיטו שם אחת לשון זה
 גבי ניוון דשרידה טיטוס גלור א"ת
 ירושלמי עינן רש"י במנחות ד' ע"ב
 והגהות מהר"ב ז"ל ש,

עין משפט
נר מצוה

י"ז א מ"י פ"ח מצית הצחירה
הל"ן:

ב ב מ"י פרק ב משקלים הל"ב:
בא ג מ"י פט"ו ממעלה"ק הל"ג:
בב ד מ"י פרק ב מערבין הל"ט
 וצ"מ:
בג ה מ"י פרק ה מפתח"ק הל"ט:

נוסחת הבבלי

[illegible]

הגהות הגר"א

[illegible]

גליון הש"ס

[א] היינו ממנורה של משה אבל
שאר המנורות משוכות חוץ מן המנחה
ולכן אמרו ציומא לדמנח פגע ברישא
לדא היה מנעיר אלא בשל משה וזוה
אפשר ליישב דברי הרמב"ם פ"ה
ממנחה ק' ה"ד ופ"ד מעוה"כ
מקושת הרשב"א עי' בכ"מ ולח"מ
ידו"ק:

תורה אור השלם

- ו. וַיֵּשֶׁב אֶת מְנוּחַת הַהֶקֶד עֲשֶׂר
בַּמִּשְׁפָּטִים וַיְהִי בְּהִיבֹל חֹמֶשׁ מִמֵּיָן
וַחֲמֹשׁ מִשְׁמָלָא:
- דברי הימים ב ד ז
ו. וְשָׂמָּה אֶת שִׁלְשֹׁן מִחוּץ
לַעֲרֹבָה וְאֶת הַמְּנוּחָה בְּכָל שִׁלְשֹׁן
עַל צֶלַע הַמִּשְׁכָּן תִּמְנָה וַהֲשִׁלְשֹׁן
תֵּתַן עַל צֶלַע צָפוֹן:
- שמות כ לה
3. וּמִקְטָרִים לִּי עֲלוֹת בִּבְרִיךְ
בַּבָּקָר וְלִבְרֵךְ עֲקֹרָת וּקְטָרֵת סִמִּים
וּמִעֲרֹבָת וְלִבְרֵךְ עַל שִׁלְשֹׁן הַשְּׁחֹרָד
וּמְנוּחַת הַהֶקֶד וְנִרְתִּינָה לִבְרֵךְ
עֲבֵרָה בְּעֵרֵי בִּשְׂמִירִם אֲחֻנּוּ אֶת
מִשְׁמֹרֶת יִי אֱלֹהֵינוּ וְאִתָּם עֲבֹתָם:
- דברי הימים ב יא
4. וְאֵת הַמְּנוּחַת וְנִרְתִּינָה לִבְרֵךְ
כַּמִּשְׁפֵּט לִפְנֵי הַדִּיבָר זָהָב סִגְוֹר:
וְהִפְרָח וְתִרְבוֹת וְהִמְלִלָּה זָהָב
וְהָיָה מִכְלֹת זָהָב:
- דברי הימים ב ד כא
5. כִּכֹּר לִי קִטְוֹר זָהָב אֲתָה
וְאֵת כָּל מְלִיכָה: שְׁמוֹת לו ז
6. אֲשֶׁם הוּא אֲשֶׁם אֲשֶׁם לִי:
- ויקרא ה יט
7 י. לְכֹהֲנִים יְהוֹי: מְלִכִּים ב יו

גַּלְדָּה זֹאת וְהוֹסֵם גִּרְסָתוֹ מִשְׁוֹן צ' אֲמוֹת וּמִחֶלֶת:
 וְכִי אֵתְרוֹ הַיִּסְבֹּחַ הַזֶּה עֲזָרָה מְבִרָה שֶׁעֲשִׂיתָ אֵתְרוֹ
 אֶל הַיָּדָה הַזֹּאת הוּא צ"ה וְהַמִּפְרָשׁ חֵן מִלֵּוֹת
 וְיִמְרֵי. בְּמִנְיַת מֵשֶׁה כָּבֵד וְעִיבָר וְגו': ס"א מֵעֲשֶׂה
 בְּמִנְיַת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁחֵיטָה יִמְרֵה עַל מִנְיַת שֶׁשֶּׁה
 וְהַיָּדָה מְבִרָה לִדְרֹךְ הָאֵל וְהַיִּסְבֹּחַ לִכְרוֹם
 שֶׁפָּעִמֵּים וְלֹא חֶסֶד הָאֵל מִמִּשְׁקָלָהּ: וְפִרְדֵּי וְיִאֲזֹם.
 מִתְחַמֵּה וְכִי יָךְ הוּא וְהֵלֵךְ עֵינֵי רִחוּת כְּשֶׁמִּנְיַת
 הָאֵל כִּבְרָה צִדְקָה הוּא נָחֵם: וְשִׁמְעִי דַּע יִקְוֶה
 וְכו'. בְּשֶׁכֶּתֶף הַזֶּה יִסְבֹּחַ עַל בְּרִיחוּתָהּ שֶׁלֹּא
 יִנְרָךְ כֵּל לְרֹכֵץ מִמֶּנּוּ אֶבֶל שֶׁבִּכְרֵה לִנְרָךְ כֵּל
 לִכְרוֹם לֹא נִחְסַר מִלּוֹם אֶפְסִי: מִכְּנִיטָן אֲחֵת
 לָשׁ כְּהֵת פָּעִימֵי:

החלבה ב"תתנ"י תקל"ן חדישין. שנת
 ונתנין שקלי שלשה וזכאמנינו שני
 התרומה הגובר מוציא כל שקלים משופרין ומוטנין
 ללשכה כדי שיחמרו מהם והשני כתוב עליו תקל"ן
 עתיקין וכן שלל הביא שקלו כשהם וז מצינו בש"ס
 שאח"כ ומוטנין לשפר אבוקו וטולטו ומוטנין בש"ס
 הלשכה ובס' כתוב עליו קינין וכן מורי"ן גדולים
 וסד' מחלי עולה וכן בני יונה הקטנים וכו'ן עולות
 אצל לקני חובה ולא היה שופר כדמפרש וכו'ן עולות
 המהמנד עולים המהמנד נותן דמיין לחבור:
 לצונא. המהמנד לצונה נותן דמיו לחבור: וסד.
 המהמנד אבוקו שם או מ' דמיו ורואה לפסחות
 גלומר רבתי לשלש המהמנדות תקראם כפריז אבוקו
 בצמור ובד' לפי שהסבין מקנה הן אכאבו צין
 הווא להראש שהשיינס כשכאבו פסולים: שסד.
 שפורת התעורות הן לגדשה ובצמור מפרש:
 האמור הרי עלי עולם. ססס: לא יפחוט משני
 מורי"ן. כאומן משמדין על המהמנד ושיעורן
 מפרש צמור: לא יפחוט וכן. שזר שיעור
 הגמנה הווא חס הממנה ובצמור מפרש חס
 ודוקא המהמנד ססס אכל אס רלח להביא אפי'
 קורט ש לצונה מוציא: וסד. המהמנד אבוקו ססס
 לא יפחוט ממדיד וסד: אסס הוא אסוס אסס ססס
 וקוסא ריפא למפא דלאס חס משמע בחייומו

[illegible]

משנת אליהו

[illegible]

אבל לגדי ושעיר לא מצוי דמיון ושמה דמיין
סופר פני עזמו שאס מערבין והביא פרים מכל
הפרים פן תטמא על צבור שאזרד והביעו אחריים
אס נזיר ואס מנורט ואכיל לא מערבו על
ר תטמא ומותר אס ומותר אס נזיר ומותר
על ציורו אבל כשקאים על ציורו לא חסר כלום:
אס ושבתיען וכן תפסוקהו גזרמז מואיל לא
אס עשיין. לא חסרמז וכן ימנן לגדי לשם:
קיוין. כולן עולות אבל לקיוי חובה לא היה שופר
אס יפוח. אס סתם ין גזרין מלא שהיו צמריה
שזה שיעור הלכה שם כהאס על תנחומה וגבמלא ין
שין גזרין שיעוריה שיעוריה שיעוריה לביסס הדא
ה"ו אומר קרא אס וכפן תפוחים דקדא ישינא
לא היה כס"ד כלל שיער קרבן אחר תפוחים ואס
שין הוא: **גב' תפוח** א"ר יודור לא היה שופר על קיוין
שמתו תלמוד כולן שיהיה קרבן: **כס. תפוח**. אר
תפוחים **ה"ו** א"ר תפוחים ארן שמתו בעינין מערבין
ה"ו תפוחים א"ר לא תפוחים פנים דשקליה והובאה
ההאשה שם עליה לידה או וצה תפוחים תפוחים ומותר
ה"ו הכי פירוש שאמרנה היינו ששאלתה הרי עלי חיוי
היניח ומתין וכן דאפורי כלל דקשים: **תפוח דמיין**.

וּמִנּוּרָה בַצָּפוֹן וְהָאֵת הַשְּׁלֶחֶן^(א) הִיָּה נִתּוֹן מִחֲצֵי הַבֵּית וּלְפָנִים מִשְׁדָּר^(ב) מִן הַכּוֹתֵל ב' אֲמוֹת וּמִחֲצֵי הַצָּפוֹן הַמְּנוּרָה כְּנֻגָּר בְּדָרְסוֹ מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב הַחָדָשׁ נִתְּנָה^(א) בְּאֶמְצֵעַ הַבֵּית חֹלֶק אֶת הַבֵּית מִחֲצִי וּלְפָנִים^(ב) מִשְׁדָּר^(א) קִימְתָא כִּלְפִי (צָפוֹן) חִיז וְכוּלְהִן וְהִיא^(ג) נִתּוֹן מִשְׁלִישׁ הַבֵּית וּלְפָנִים עֶשֶׂר מִנּוּרֹת עֲשֵׂה שְׁשִׁלְמָה שְׁנֶאֱמַר¹ וַיַּעַשׂ אֶת מִנּוּרַת הַזֹּהֵב עֶשֶׂר כֶּמֶשֶׁפֶט וַיִּתֵּן כֶּהִיכֵל ה' מִיִּמִּין וְה' מִשְׁמָאל אֵין תִּימָר חֲמֵשׁ בַּצָּפוֹן וְחֲמֵשׁ בְּדָרְסוֹ וְהָאֵת אֵין הַמִּנּוּרָה כִּיִּכְרָה אֵלֶּא בְּדָרְסוֹ שְׁנֶאֱמַר² וְלֹאֵת הַמִּנּוּרָה נֹכַח הַשְּׁלֶחֶן עַל יָרֵךְ הַמִּשְׁכָּן תִּימָנָה מִה ת'ל חֲמֵשׁ מִיִּמִּין וְחֲמֵשׁ מִשְׁמָאל אֵלֶּא חֲמֵשׁ מִיִּמִּין מִנּוּרֹתָי שֶׁל מֹשֶׁה וְחֲמֵשׁ מִשְׁמָאלָה אֶעֱכֹב³ לֹא הִיָּה מִבְּעִיר אֵלֶּא שֶׁל מֹשֶׁה בִּלְבָד שְׁנֶאֱמַר⁴ וְהַזֹּהֵב וְגִרְוֹתֶיהָ לִכְעֹךְ כְּעֵרֵב כְּעֵרֵב ר' יוֹסֵה ב' ר' יְהוּדָה אוֹמֵר עַל כּוֹלן הִיָּה מִבְּעִיר שְׁנֵא' לְאוֹת הַמִּנּוּרֹת וְגִרְוֹתֶיהָ לִכְעֹךְ כֶּמֶשֶׁפֶט לִפְנֵי הַדְּבִיר זֶהֱב סִגּוֹר וְהַפְרָת וְהַנִּרְוֹת וְהַמִּלְקָתִים זֶהֱב הִיָּה מִכְלוֹת זֶהֱב הִיָּה⁵ כִּילוֹ זֶהֱב שֶׁל מֹשֶׁה תִּנִּי רַב יְהוּדָה בִּשְׁם אִסִּי הִיָּה שְׁלָמָה נוֹטֵל אֶלֶף כֶּכֶר זֶהֱב וְהַמְכִּינִס לְכוֹר וּמוֹצִיאֵן עַד שְׁהוּא עֹמְדִין עַל הָא' לְקִיָּם מִה שְׁנֶאֱמַר⁶ זִכְכֹּר זֶהֱב מִתּוֹר עֲשֵׂה אוֹתָהּ וְגו' תִּנְיָא⁷ אָמַר רַבִּי יוֹסִי ב' רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֵׂה בִּמְנוּרַת זֶהֱב שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר וְתוֹתָהּ יִתְּרָה דִּינָר זֶהֱב וְהַכְּנִיסוּהָ לְכוֹר שְׁמוֹנִים פַּעַם⁸ וְלֹא חֲסָרָה כְּלוֹם יִיאוֹת עַד דְּלֹא יָקוּם עַל בְּרִירָה הוּא חֲסַר סָגִין מִן דְּר' קִיָּם עַל בְּרִירָה לֹא חֲסַר כְּלוֹם:

הלכה ד מתני' בשלשה עשר שפורות היו
במקדש וכתוב עליהן תקלין
חדתינ ותקלין עתיקין קנין וגחלי עולה עצים לבונה
היב לכפורת ששה' נדרבה תקלין חדתינ שכלל
שנה ושנה ועתיקין מי (ג) שלא הבא אשתך שולל
לשנה הבאה קנין הן תורין וגחלי עולה הן בני יונה
כולן עולות דברי ר' יהודה וחכ"א קנין אחד חטאת
וא' עולה גחלי עולה כולן עולות האומר: יהי עלי
עצים לא יפחות מזירין לבונה לא יפחות מקומין
וחב לא יפחות מניר וזה ששה נדרבה נדרבה מה
היו עושין בן "לוקחים בן עולות הבשר לשם
ועורות לכהנים זה" מדרש דרש יהודיע כהן גדול
אשם הוא אשום אשם לה' זה הכלל כל שהוא
בא לשם חטאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות
בבשר לשם ועורות לכהנים ומצאו שני כתובין
קיימין אשם לה' ואשם לבשר ואומר ג' כסף אשם וכסף
חטאת לה' ויבא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא'
אמר ר' יהודה לא היה שופר של קנין בירושלם
מפני התערובות שמא תמות אחת^א ומצאו דמי
חטאות מיתות מעורבות בהן והתניא' האשה
שאמרה הרי עלי קן^ב מביאה דמי קן וגותלתו בשופר
ואוכלת

תוספתא שם יצ"מ גרש"י ביומא ש
שבת ומנחה והוא יזהר ויבט לנשק
היה חסיד' יצ"מ חסיד' ואל יחזק
והיה עדיף ש' ומוחקר כולי האי כ"ס
כ"ז האי אגל ג"ש מיהא כ"ס ויהיה
ש' שתבשר היתה אל חקרה כלום ונשאר

תקלין חדתינ

כל פסם רבבה דרוס דרז דלז
ברבתי דחסינ שקלי צהו וז שמע
 בשפירז פלס לכסחי זיז מרמ
 וטריז: דולויז: סז וינז. קטניס
 בגמלת מפרז עטמח דרזי: עמ
 לזמפרס בגמלת: לא יפחוס מקו
 זיז מניז: וז מרדס דרס וז
 דגמלת חול כולז לגבוז מוז קדש
 זיז ח' וזלז למזחב מנדס דרז עולות
 שאלזו הכסחיז מנדס דרז עולות
 וז: לקיי פוזות כמו ז וזה ויז
 מעלז הקינין שפוזז מפרז:
 מלז השמרת ופוזז וכוז לזיז ח' הפולז:
 צעירוינ (ז' ע) וזס בגמלת הגיכריז
 בשפירז ויזלז ורובלז פוזלז
 מן מלזיז ח' ויזלז ורובלז מן מעלז

מבט' י"ג שופרות היו מתקדש. וכו' וכן פנים
 אר כרי שלח יוכל אדם להכניס ידו בפנים
 ויגמנו מן הכסף ויבדלו מפרש למחל אנטריס.
 ואלו ולבנה גרסי' וכו' שפרים תחול לזבנה
 וטעות הוא דא' כל אחד ואחד יש לו שופר
 כפי עמלו ולפניה לבד ועלם לבד דמני
 ואולי. וזהב לכפורה לשון כפורי ע"כ
 ומה נקאש שם כפורי ע"כ שמתקמחן ידעם מן
 דמס דלאמרי' גיטיין [דף קנ] בענין² ונחרארן
 לקי לכפורי ידעם כהוא גברא. ששה לגדה
 בעי' המזבח: מן קיין. קיין. חן מורין גחלי
 עולה קן כי יונה אכל שופר קיין מזהב לו
 בעי' ר' יהודה והטעם דלאיתא דפ' האילני לו
 [דף קנ] דמא' ימות א' מתן נמחלו לו המעות
 כשפוסר הלכותם הן המלחץ הי כיני דלאמרי'
 בחטאת שמתו עליהם אחר לחמיה הכי נמי
 מעות שהופרשו לחטאת ומתו עליהם הלכות
 לים המלח ופריך האם ויבדור ו' וזו ויבד' במחל
 והאן לשמור' ר' יהודה לטעמיה דלית לה כיני
 ויבד' שפירש' ויבדורין [דף קנ] מדמי' ע"כ ויבד'
 קיין קן קיין חובס אחד לעולה ואחד לחטאת
 ויבדנ' אכל חיישי תיפסה. גחלי עולה קן מורין
 כן בני יונה כולן עולות נדבה: ע"כ גזירי.
 מפורש בזומא פ"ב [דף קנ] מניח ר"ש בן יוחאי
 אומר מנין לתמיד של בין הערבים שטעון ע'
 גזיר ע"כ שני כהנים שגאמר ויבדנ' ע"כ של
 גזיר ועברו שנים אכל אינו עומד לתמיד של שחר
 שהרי כבר נאמר וזכר עליה הכהן ע"כ בבקר
 מניה ענין לתמיד של בין הערבים ואמרין
 דפקר בתרא דמנחות [דף קנ] מ"ן קרבן גלגל
 שמתקדשין ע"כ ומה שגזירין מ"ן קרבן הוא אומר
 והגורלות הפלו על קרבן העצים ותינח בתוספתא
 דפקר ג' [ד' דמיתלין] האומר הכי עלי ע"כ
 מציא מנין שגזיר וותן לשופר והכניסנו
 מעליהם ואתו וותקין חן ע"כ ומתקריבין
 וותן ע"כ המזבח ונאחזין בהן ואין מועלין ואם
 הקריבין בחוץ פטור אבל אם אומר שני גזירין
 על ע"כ אכל לגבי מזבח הכהנים מקבלין אותו
 ממנו ומתקריבין וותן ע"כ המזבח אלא אומין
 בהן ומועלין בהן ואם הקריבין בחוץ חייב דברי
 ר' ויבד' א' הקריבין בחוץ פטור אלא ואלו
 הולכין ללכת העצים: קומץ לבנה. דמני פקדן
 בתרא דמנחות ר' קמל' קן: האומר הכי עלי
 לבנה לא יפחוס מקומן. ההמכחד מנחה יבד'
 עמה קומץ לבנה. המעלה אלא קומץ חוץ חייב
 ע"כ שזכר לבנה טעוין שז' קומין: וזכ' א'
 יפחוס מדינא וזכ' ופריך פקדן בתרא דמנחות
 ודלתא נכסא ח"ר אלעזר דלמר מנחה ודלתא
 פריטיו פריטי' דהדבא כל עבדי אינשי. מני
 תוספתא פ"ט בתרא דמיתלין האומר הכי עלי
 לבנה מציא דמי מלך קומץ לבנה וותן לשופר
 והכניסנו מקבלין אותו וותקין חן ע"כ לבנה
 והכניסנו איתן ע"כ ר' יהודה האומר הכי עלי

[illegible]

וְגַם סָתַם מִמֵּתֵינָן לַמִּנְחָתָא (ו"א ח) כְּבוֹדֵיהּ דְּרַבִּי אֱלִי
 שֶׁלֹּא אֵינֶנּוּ הַלְבָּחִים: וְרַבִּי מֵינִי שֶׁנֶּחֱלֵין לֵב נֶחֱמָן מִן
 מִלְּתָא וְתַחֲלָה שֶׁהֵיכֵל עַל אֶרֶץ כּ כִּי אָמַר דְּרַבְשִׁי וְרַבִּי
 עֲשִׂים דְּבִרְיָ הַיָּדוּל וְלִפְנֵי הַדְּרִי עֲשִׂים מֵלֶכֶּה וְגו' וְהוּא
 הֵן הָיִיתָ הַיָּדוּל לִפְנֵי וְשִׁלְטֻנֹּתָי וְנִמְנִין וְנִמְנִין
 וְהוּא מִתְּלֵוּ וְלִפְנֵיהּ יוֹם הַיָּדוּל שְׂאֵל וְגו' מִשְׁדֵּר יוֹם
 בִּי יִסְמִי הֵנִיכֵהּ הַשְׂתֵּאֲסִי בְּרַבִּי יוֹדִין לִכְרֹךְ וְגו'
 מִתְּדַרְּסִין בְּרַבִּי וְהוּלֵךְ ב' ב' צִינִין ב' אֲמוּת וְתַחֲלָה
 וְטוֹרֵה נִגְדוּ דְּרִירוֹ. דְּרַבְשִׁי אֵת הַמְּהוּרֵה נִכְח
 דְּרִימִיָּה ב' וְתַחֲלָה ב' בִּי בִּינֻחָם ש' וְתַחֲלָה וְכִכֵּל אֵת
 ו' לִמֵּי מוֹרֵה מְהוּרֵה וְנִמְנֵינֵהּ הַיָּדוּל וְנִמְנֵינֵהּ הַיָּדוּל
 וְלִפְנֵיהּ מִשְׁתַּכֵּשׁ ב' דְּרִימִיָּה ב' אֵת אֵת שְׁלֵמִית ב' וְגו'
 וְהוּא וְכֵן ש' שְׁלֵמִה. דְּרַבִּי הֵיכֵה אֵת
 שְׁלֵמִה לַמְּחֻלָּה וְשִׁינֵי וְזֶכֶד קֹרֵר קֹרֵר אֲמִרְיָן: מִנְּסִין
 וְגו' הַמְּחֻלָּה ש' הַיָּדוּל עֲדָה קִיָּה עֲדָה אֵת הַיָּדוּל וְגו'
 וְהוּא הַמְּחֻלָּה שִׁינֵי וְזֶכֶד: וְהוּא אֵת שְׁלֵמִה וְגו' וְתַחֲלָה